

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/92/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124342584
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jaroslav Šupa
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:6124342584.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Považana a členov senátu JUDr. Jany Richterovej a Mgr. Jaroslava Šupu v právnej veci žalobkyne: H.. X. X., K.. X.X.XXXX, I. O. Q.. F. XX, Q., právne zastúpenej: Mgr. Alžbeta Kantorová, advokátka s.r.o., so sídlom Thurzova 1, Martin, proti žalovanému: QUINTELA, s.r.o., so sídlom Trnavská cesta 112 A, Bratislava, IČO: 43 966 161, o zaplatenie 5 000,- € s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku pre zmeškanie Mestského súdu Bratislava IV č.k. 42C/89/2024-66 zo dňa 20. marca 2025, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd odvolanie žalovaného zo dňa 14.4.2025 proti výroku vo veci samej o d m i e t a .
- II. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania p o t v r d z u j e .
- III. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom pre zmeškanie súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňu sumu 5 000,- € s príslušenstvom a žalobkyňu priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 274 a § 275 CSP. Uviedol, že nariadil pojednávanie na deň 20.3.2025, na ktoré bol žalovaný riadne a včas predvolaný v súlade s ustanoveniami CSP s poučením o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Žalovaný sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčasť neospravedlnil. Žalobkyňa navrhla rozhodnúť o žalobe rozsudkom pre zmeškanie. V predmetnom spore žalovaný nemal postavenie spotrebiteľa, jeho postavenie upravuje zákon č. 530/1990 Zb. o dlhopisoch v znení neskorších predpisov. Žalobkyňa požadovala žalobou, aby sa rozhodlo o splnení povinnosti (§ 137 písm. a) CSP). Súd prvej inštancie mal z vyššie uvedených dôvodov za to, že boli splnené podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalovaného.

3. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa mala vo veci samej plný úspech, preto má právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

4. Proti tomuto rozsudku pre zmeškanie v celom rozsahu podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalovaný. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok pre zmeškanie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Svoje odvolanie proti výroku vo veci samej odôvodňoval podľa § 356 písm. b) CSP. Uviedol, že kontumačný rozsudok by mal byť nástrojom ultima ratio, keď iné opatrenia na zabezpečenie efektívneho priebehu konania zlyhajú. Ústavný súd judikoval, že všeobecný súd nemôže vydať rozsudok pre zmeškanie automaticky, teda že nestačí preveriť splnenie formálnych podmienok, ale musí veľmi starostlivo zvážiť s ohľadom na okolnosti daného prípadu,

či použitie tohto nástroja nebude neprimerane zasahovať do procesných práv žalovaného. Súd má pristupovať k vydaniu kontumačného rozsudku zdržanlivo. Ak má pochybnosti, teda ak okolnosti prípadu jednoznačne nesvedčia o procesnej pasivite strany, rozsudok pre zmeškanie by nemal vydať. Na margo uvedeného dal žalovaný do pozornosti uznesenie Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 233/2019-22 zo dňa 4.6.2019. Ak súd nemá preukázaný skutočný nezáujem žalovaného o vedenie konania, mal by konanie v neprítomnosti žalovaného uprednostniť pred vydaním kontumačného rozsudku. Súd tak dosiahne rovnaký cieľ zabezpečenie konania bez prieťahov, ale bez neprimeraného zásahu do procesných práv v dôsledku vydania kontumačného rozsudku. Efektívu súdneho konania predsa nemôže zabezpečiť vydanie takého rozsudku pre zmeškanie, voči ktorému dotknutá strana využije aj tak všetky opravné prostriedky. Žalovaný sa nevyhýbal procesnej aktivite, riadne a včas sa vyjadroval k žalobe, písal odpor voči platobnému rozkazu, mal preto za to, že vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného bolo neopodstatnené.

5. Vo vzťahu k výroku o nároku na náhradu trov konania žalovaný odvolanie odôvodnil porušením svojho práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), ktoré malo spočívať v tom, že súd prvej inštancie v tejto časti svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil. Navrhol preto, aby odvolací súd v časti náhrady trov konania rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobkyni voči žalovanému neprizná nárok na ich náhradu.

6. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok pre zmeškanie v celom rozsahu potvrdil. Mala za to, že boli splnené všetky zákonné podmienky pre jeho vydanie. Žalovaný v odvolaní neoznačil a nepreukázal nespĺnenie akýchkoľvek zákonných podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného, ako ani procesných podmienok, a teda prípustnosť svojho odvolania. Žalovaný bol počas sporu opakovane pasívny a okrem podania odporu proti platobnému rozkazu nevykonal žiadny ďalší úkon. Žalobkyňa ešte pred podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní, ktoré predchádzalo konaniu na prvoinštančnom súde, doručila žalovanému predžalobnú výzvu a mala úprimný záujem umožniť žalovanému dobrovoľné splnenie povinnosti bez nutnosti iniciovania konania na súde. Žalovaný však na predžalobnú výzvu žiadnym spôsobom nereagoval, preto žalobkyňa pristúpila k podaniu návrhu na vydanie platobného rozkazu. Po vydaní platobného rozkazu žalovaný podal odpor. Žalobkyňa upomínaciemu súdu doručila vyjadrenie k odporu žalovaného a požiadala o pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci. Po postúpení veci upomínacím súdom Mestskému súdu Bratislava IV bol žalovaný v konaní opäť pasívny a k vyjadreniu žalobkyne sa žiadnym spôsobom nevyjadril. Následne bolo nariadené pojednávanie na deň 20.3.2025, ktoré sa riadne uskutočnilo za prítomnosti právnej zástupkyne žalobkyne a žalovaný sa na toto pojednávanie nedostavil a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami. Okrem nečinnosti žalovaného v konaní je tiež zrejmé, že konanie netrvalo dlhý čas a súd nemusel na návrh strán vykonať žiadne rozsiahle dokazovanie.

7. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného proti výroku vo veci samej je potrebné odmietnuť a v časti náhrady trov konania odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

8. Podľa § 356 písm. b) CSP odvolanie nie je prípustné proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že na základe návrhu žalobkyne doručeného upomínaciemu súdu dňa 5.7.2024 vydal Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní dňa 19.7.2024 platobný rozkaz, voči ktorému podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote podaním doručeným upomínaciemu súdu dňa 5.8.2024 vecne odôvodnený odpor. K odporu žalovaného sa žalobkyňa vyjadrila replikou a súčasne podala návrh na pokračovanie v konaní, následne bola vec upomínacím súdom postúpená Mestskému súdu Bratislava IV. Uznesením zo dňa 5.11.2024 bol žalovaný vyzvaný na vyjadrenie k replike žalobkyne v lehote 10 dní, uznesenie bolo žalovanému doručené dňa 23.1.2025, žalovaný sa v stanovenej lehote (ani neskôr) nevyjadril. Súd prvej inštancie nariadil pojednávanie na deň 20.3.2025, pričom predvolanie obsahujúce poučenie o následku včas a vážnymi okolnosťami neospravedlnenej neprítomnosti na pojednávaní podľa § 274 CSP bolo žalovanému doručené dňa 4.3.2025. Na pojednávanie sa žalovaný nedostavil, pričom svoju neprítomnosť nijako neospravedlnil. Na základe návrhu žalobkyne súd prvej inštancie na pojednávaní rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovaného.

10. V zmysle § 274 CSP o žalobe o splnení povinnosti podľa § 137 písm. a) CSP súd na pojednávaní na návrh žalobcu rozhodne rozsudkom pre zmeškanie žalovaného, ktorým žalobe vyhovie, ak sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami. Vyššie uvedené formálne predpoklady boli v posudzovanej veci splnené, proti čomu nenamietal ani žalovaný vo svojom odvolaní.

11. V súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít splnenie podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie je potrebné posudzovať nielen formálne, ale aj materiálne so zreteľom na konkrétne okolnosti prejednávanej veci zohľadňujúc predchádzajúcu procesnú aktivitu strany a nevyhnutnosť jej osobnej účasti na pojednávaní, pričom k vydaniu rozsudku pre zmeškanie by mal súd pristúpiť vtedy, keď je s ohľadom na predchádzajúce správanie strany zjavné, že táto sa nechce na konaní aktívne podieľať, prípadne konanie len účelovo predlžuje (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/6/2023 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov pod č. R 49/2024 opierajúce sa o uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS/201/2024 z 24. apríla 2024). Z judikatúry Ústavného súdu SR vyplýva, že súd rozhodujúci rozsudkom pre zmeškanie musí vnímať, že materiálnou podmienkou jeho vydania je neprítomnosť procesnej aktivity jednej z procesných strán. Z uvedeného dôvodu by mal súd rozlišovať, či v okolnostiach danej veci je neúčast' na pojednávaní dôsledkom nezáujmu strany o vývoj a priebeh konania alebo ide len o zmeškanie pojednávania. Súd by tak vždy mal prihliadnúť na predchádzajúcu procesnú aktivitu procesnej strany v konaní a voľiť túto formu rozhodnutia v prípadoch, keď je s ohľadom na predchádzajúce správanie procesnej strany zjavné, že táto sa nechce na konaní aktívne podieľať, prípadne konanie len účelovo predlžuje (III. ÚS 373/2020, II. ÚS 106/2024, III. ÚS 354/2021).

12. Práve nesplnením vyššie uvedených judikatúrou dotvorených materiálnych predpokladov pre vydanie kontumačného rozsudku odôvodnil žalovaný svoje odvolanie a od týchto dôvodov odvodzoval taktiež jeho prípustnosť (§ 356 písm. b) CSP). Odvolane žalovaného je však prevažne iba schematické teoretické pojednanie o materiálnych podmienkach pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie. K samotnej svojej aktívnej účasti v konaní žalovaný uviedol konkrétne iba toľko, že sa nevyhýbal procesnej aktivite v konaní a podal riadne a včas odpor proti platobnému rozkazu.

13. Žalovaný skutočne, ako už odvolací súd aj uviedol, podal v posudzovanej veci odpor proti platobnému rozkazu vydanému upomínacím súdom, avšak týmto procesným úkonom sa jeho procesná aktivita v konaní skončila. Hoci ho súd prvej inštancie uznesením vyzval na vyjadrenie k replike žalobkyne, žalovaný na výzvu nereagoval. Súdom prvej inštancie bol žalovaný taktiež riadne predvolaný na pojednávanie, pričom sa naň nielen nedostavil, ale svoju neprítomnosť ani žiadnym spôsobom neospravedlnil. Nie je síce povinnosťou žalovaného vyjadriť sa v rámci písomnej časti konania duplikou a rovnako tak v zásade ani nie je jeho povinnosťou dostaviť sa na pojednávanie (za predpokladu ospravedlnenia svojej neprítomnosti), ale z tohto jeho správania nie je možné vyvodiť záver o tom, že bol v konaní aktívny. Podanie odporu, ktorý je nevyhnutný na odvrátenie bezprostredne hroziacich následkov nadobudnutia právoplatnosti platobného rozkazu za následnej procesnej nečinnosti pri ďalších úkonoch v konaní, je naopak potrebné hodnotiť ako neprítomnosť procesnej aktivity žalovaného, z ktorej možno urobiť záver o nezáujme žalovaného o vývoj konania tak, ako to za predpoklady rozhodnutia rozsudkom pre zmeškanie označil Ústavný súd SR. Žalovaný navyše vo svojom odvolaní neuviedol žiaden dôvod, ktorý by mu bránil alebo mu sťažoval prinajmenšom ospravedlniť svoju neúčast' na pojednávaní, pokiaľ by mal za to, že pre rozhodnutie vo veci nie je jeho účasť potrebná, čo je jednoduchý procesný úkon, z ktorého by bolo možné vyvodiť aspoň základný záujem žalovaného o priebeh konania a jeho nepredlžovanie.

14. Rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa tiež požiadavky kladené na obsah odôvodnenia rozsudku pre zmeškanie. Zákon v takomto prípade predpokladá tzv. skrátené odôvodnenie, ktoré v zmysle § 275 CSP obsahuje iba stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre zmeškanie, pričom obe tieto náležitosti napadnutý rozsudok obsahuje.

15. V zmysle § 356 písm. b) CSP proti rozsudku pre zmeškanie nie je prípustné odvolanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia. V posudzovanej veci boli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, preto odvolací súd

odvolanie žalovaného proti výroku vo veci samej bez toho, aby došlo k vecnému prejednaní odvolania, podľa § 386 písm. c) CSP odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné (porovnaj R 54/2020).

16. Pokiaľ ide o výrok napadnutého rozsudku pre zmeškanie o trovách konania, proti ktorému je prípustné odvolanie, súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a priznal v konaní plne úspešnej žalobkyni voči neúspešnému žalovanému nárok náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Výrok o trovách konania je závislý od výroku vo veci samej, pričom nemohlo byť pochyb o tom, že úspech žalobkyne v tomto kontumovanom konaní bol úplný. Za tejto procesnej situácie požiadavke na jasné, výstižné a presvedčivé odôvodnenie rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP), ktorá sa aplikuje aj na odôvodnenie výroku o nároku na náhradu trov konania majúceho povahu uznesenia (§ 234 ods. 2 CSP), v plnej miere postačuje odkaz na príslušné zákonné ustanovenie, podľa ktorého súd prvej inštancie rozhodol (§ 255 ods. 1 CSP) a konštatovanie plného úspechu žalobkyne v konaní. Žalovaný vo svojom odvolaní neprezentoval žiadne argumenty, ktoré by boli spôsobilé prívodiť iné rozhodnutie o trovách konania. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok v časti o náhrade trov konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

17. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a za analogického použitia § 256 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní vo vzťahu k odvolaniu žalovaného proti výroku o náhrade trov konania bola plne úspešná žalobkyňa, preto jej vznikol voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Civilný sporový poriadok neobsahuje osobitné ustanovenia o rozhodovaní o trovách konania v prípade odmietnutia odvolania. O náhrade trov odvolacieho konania vo vzťahu k odvolaniu žalovaného proti výroku vo veci samej rozsudku pre zmeškanie rozhodol preto odvolací súd v zmysle článku 4 ods. 1 CSP podľa § 256 ods. 1 CSP upravujúceho svojou povahou najbližšiu procesnú situáciu, teda rozhodovanie o trovách konania, ktoré bolo zastavené, kedy rovnako ako v prípade odmietnutia odvolania sa súd vecou meritórne nezaobera. Žalovaný tým, že podal odvolanie proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, procesne zavinil, že súd musel jeho odvolanie odmietnuť. Ide teda o prípad podobný zastaveniu konania zavinenému stranou, v tomto prípade žalobcom. Žalobkyni v dôsledku toho aj v tejto časti vznikol voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd preto žalobkyni voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods.1 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).